

4.1.07

לכבוד	לכבוד	לכבוד
מר מני מזוז	השרה ציפי ליבני	ח"כ ר'אלב מג'אדלה
היועמ"ש לממשלה	שרת המשפטים	יו"ר ועדת הפנים של הכנסת
בפקס : 02-6467001	בפקס : 026285438	בפקס : 02-6753198

שלום רב,

הנדון: עמדת ארגון עדאלה אודות הצעת חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת

שעה) (תיקון מס' 2), התשס"ז - 2006

הרינו לפנות אליכם בעניין הצעת חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התשס"ז - 2006 (להלן: "הצעת החוק") כדלקמן:

1. הצעת החוק הינה למעשה הארכה לתוקפו של חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת השעה), התשס"ג - 2003 (להלן: "הוראת השעה") לשנתיים נוספות. והיא אף כוללת הגבלות מחמירות נוספות על מימוש הזכות החוקתית לחיי המשפחה. לפי הצעת החוק, שלילת הזכות מתבצעת כאשר בן/ת הזוג של אזרח ישראל הערבי הוא תושב השטחים הכבושים ו/או תושב או אזרח מדינות ערביות המוגדרות על פי החוק כ-"מדינות אויב" ו/או מי שהוגדר ע"י גורמי הבטחון כמתגורר בשטח בו מתקיימת פעילות העלולה לסכן את בטחונה של מדינת ישראל. יתר על כן, הצעת החוק מרחיבה את האיסור בהענקת אזרחות לבני זוג לא רק על מי שמהווה "סיכון בטחוני" למדינת ישראל, אלא גם על בני זוג שבמקום מושבם או באזור מגוריהם מתבצעת פעילות העלולה לסכן את בטחון המדינה. איסור זה יינתן על סמך חוות דעת של גורמי הבטחון, היינו שלילת הזכות החוקתית לתבצע על ידי הוראה של הרשות המבצעת. בנוסף, הצעת החוק מרחיבה את הגדרת "בן משפחה" עליו יחול איסור הענקת האזרחות לא רק על "בן זוג, הורה, ילד, אח ואחות ובני זוגם" אלא גם על "ילדם של כל אחד מהם."

לכן, עיקרה של הצעת החוק היא בשלילת הזכות לחיי משפחה על בסיס לאומי/אתני.

2. יצויין, כי בתאריך 14.5.06 נתן בית המשפט העליון בהרכב של 11 שופטים את פסק דינו בעניין חוקתיותה של הוראת השעה (בג"ץ 7052/03 עדאלה ואח' נגד שר הפנים). בפסק

דין זה, חמשת שופטי המיעוט קבעו, כי הוראת השעה אינה חוקתית בהיותה פוגעת בזכויות חוקתיות של חיי המשפחה והשוויון באופן לא מידתי. בנוסף, השופט לוי שנימנה עם שופטי הרוב, אף הוא קבע, כי הוראת השעה אינה מידתית ועל כן יש לבטלה, עם זאת, הוא קבע כי מן הראוי ליתן לרשות המחוקקת לתקן את הפגם שבהוראת השעה.

3. על כן, הצעת החוק הינה עומדת בניגוד גמור לקביעותיהם של רוב השופטים בבג"ץ לעיל, וכן היא עומדת בניגוד גמור להוראות המשפט הבינלאומי שצוינו בפסיקותיהם של שופטי בג"צ.

4. דוק. הצעת החוק פוגעת ומפלה את אזרחי מדינת ישראל הערבים בשל השתייכותם האתנית והלאומית, שכן אף אם לשון הצעת החוק אינה נוקטת בכך, הרי במבחן התוצאה, מי שמנוע להתאחד עם בני משפחתו, הינם אזרחי מדינת ישראל הערבים. מסקנה זו, מצאה לה אחיזה איתנה על ידי שופטים רבים בבג"צ עדאלה האמור.

5. יודגש, כי הצעת החוק אינה מסדירה ואינה נוגעת לסוגיית הגירתם של זרים אל תוך שטח מדינת ישראל, אלא עניינה הוא במימוש זכותם של אזרחי מדינת ישראל הערבים לשוויון ולחיי משפחה.

6. יתר על כן, מלשון הצעת החוק עולה, כי התוצאה אליה מובילה הצעה זו, הינה ניתוק האזרחים הערבים מבני עמם ומבני האומה הערבית אליה משתייכים, גם כאשר הקשר עם בני האומה שלהם הוא קשר על בסיס הומניטרי המתבטא בקיום חיי משפחה. הגבלת קיום ומימוש חיי משפחה בין האזרחים הערבים לבין בני עמם ואומתם, מנוגדת היא לכללי המשפט הבינלאומי. סעיף 2 (5) להצהרת האו"ם בדבר זכויות אנשים השייכים למיעוטים אתניים, לאומיים ולשון משנת 1992, אשר מתבססת על האמנה הבינלאומית לזכויות אזרחיות ופוליטיות שמדינת ישראל צד לה, קובע כדלקמן:

" Article 2

5. Persons belonging to minorities have the right to establish and maintain, without any discrimination, free and peaceful contacts with other members of their group and with persons belonging to other minorities, as well as contacts across frontiers with citizens of other States to whom they are related by national or ethnic, religious or linguistic ties."

7. בעבר גונו משטרים ומדינות אשר הגבילו קיום קשרים הומניטרים לרבות משפחתיים, בין בני מיעוטים אתניים ולאומיים שחיו בתוכם לבין בני עמם במדינות אחרות.

8. דוק. אין מדינה דימוקרטית ולא דימוקרטית בעולם המגבילה היום בחוקיה את הזכות לחיי המשפחה של אזרחיה על בסיס שייכות אתנית.

9. יצויין, כי לאחרונה ביטל בית המשפט העליון את חוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה) (תיקון מס' 7), התשס"ה – 2005, אשר שלל את הזכות של תושבי השטחים הכבושים להגיש תביעות נזיקין נגד כוחות הביטחון. תשעת שופטי בית המשפט העליון אימצו פה אחד את עמדת הנשיא בדימוס ברק בה נקבע, כי החוק בוא בלתי חוקתי, בין היתר, בהיותו שרירותי וגורף, שכן הוא שולל את הזכות לפיצויים מכל תושבי השטחים הכבושים מבלי להישען על בחינה אינדודואלית של אירועי הנזק. אם בדיני הנזיקין בוטלה חקיקה בהיותה גורפת, מקל וחומר כאשר מדובר בחקיקה השוללת את הזכות לחיי משפחה על בסיס אתני גורף ללא בחינה של בקשות איחוד המשפחות על בסיס אינדודואלי וענייני.

לאור האמור לעיל, אנו מבקשים למשוך את הצעת החקיקה הגזענית הנדונה ולא להביאה לאישור המליאה.

בברכה,

סאוסן זהר, עורכת – דין

העתקים:

חברי ועד הפנים של הכנסת